

abstraktista lukemista olisi voinut tehdä.

Täten oli mieleni vastaanottavalnen radikaalille mieltipitelle, yhtyessäni erääseen koulun, jossa viiteltiin yhteiskunnallisista kysymyksistä. Käsitelimme kysymyksiä työstä ja pääomasta, naisten äänioikeudesta, trusteilta y.m. Vuonna 1902 olleena suuren kovan tilin katvajain lakon aikana oli mielialheemme kysymys "tuleeko hilikäläntöjen olla kansan omaisuutta?" Lakko New Yorkin ylläradolla toi esille kysymyksen kulkulaitoksen kunnallistuttamisesta. Aloin näkemään toivonsanomaa, joka selvenneille kaikille — teollisuuden yhteiskunnallistuttamisessa.

Olin kuulut Tom Lewisin puhuvan sosialistien kokouksessa sekä muiden hyvien puhujien puheita Harlemin vanhalla sosialistklubilla. Usein tuntiessani masennusta puheiden arvosta, palautan mieleeni, kuinka innostunut, kuinka kuohuksissa olin niistä ollut. Vieläkin ajattelin, että minäkin voisin puhua. En ollut vielä kuultuista löytänyt, valitsin kunnioitettavan aiheen "Nainen ja sosialismi." Vaikka yhä vieläkin paljoo voimakkaammin harrastan kysymystä, miten naiset saataisiin mukaan, pelkään, että tiedän joitain vähemmän tänä päivänä kuin silloin. Meidän kaupungin itäosaan. Tapasin siellä vaatetustyöntekijöitä, jotka silloin olivat suurten taistelujen rasittamina. Täällä opin tuntemaan venäläisten ja juutalaisten idealistien ja taisteluhengen. Antauduin silloin katujuhaksi, josta pidin paljon. Minä "käännyn joukkoja"! Kuinka nuorunden raikas ihanteellisuus kantaa-kin meitä kauas. Mutta se on virran juoksu, joka virkistää ja uudistaa liikettämme. Suvaitsemattomana ja sovittelemattomana vanhat "käytännön" ihmiset sitä vastustavat ja ovat sille kylmäkiskoisia! Suopea ymmärtämyksen luominen heitä kohtaan ja niiden arvossa pitäminen, joiden on astuttava tätä myrskyävää polkua myöten, pelastaisi paljon kalliisarvoista voimaa liikkeellemme.

Eräänä iltana vangitsi minut 39:llä kadulla Broadwayn kulmassa muuan anteeksi pyytelevä poliisimies, muuan kapakanomistaja maksot takauksen ja iranttilainen neuvosmies antoi isällisiä neuvoja sosialismin saarnaamisen hyödyttömyydestä Broadwaylla. Tietenkin tämä oli kuohen isku, mutta se johti minut lopullisesti toimimaan työväenliikkeessä.

Oli kaiketi niihin aikoihin, kun kuulun Delsin ja DeLeonin samassa tilaisuudessa puhuvan industrialistisesta unionismita. Tämä tapahtui välittömästi sen jälkeen kun I.W.W. oli perustettu, muodostuen minulle kiinnostavaksi. Aloin todellakin tuntea maaperää jalkojeni alla ja astuttamaan ratkaisevaa latua. Ensimmäisestä nuorunden innostuksen puuskuksesta siirryin toiseen vaiheeseen, joka perustui lujaan vakaumuksen, joka minulla edelleenkin vielä on, että unionistinen liike on todellista ja pysyvää työväenliikettä.

Näin uuden yhteiskunnan, jonka järjestyneet työlliset olivat rakentaneet teollisuksittain eikä maantieteellisten rajojen mukaan. Miellipiteiden eroavaisuudesta huolimatta muodoista, menetelmistä ja taktiikasta, se tosiasia pysyy, että se on mahdollike, jolla on ote kapitalismin strategisesta palkassa, tuotannossa. Se puhuu työllisten kieltä. Minulla ei ole uskon muuhun kuin työllisten teolliseen järjestöön. Minulla on rajaton usko siihen elämään ja vapauden lupaukseen, johon se nojaa tulevaisuudessa sekä työllisten ratkaisevaan kykyyn toteuttamaan se. Sen vuoksi minä pysyn esi-isieni tapaan kapinallistajana.

Jos tahdot antaa lahjan ystäväntällesi tai tuttavallisesi, tilaa hänelle vuosikerta "Toveritar" lehteä.

Kansan äänestys kielto-laista Ruotsissa

Ruotsin valtiopäivien viime keväällä hyväksymän päätöksen mukaan tulee elokuun 27 päivänä Ruotsissa toimitettavaksi koko maata käsittävä kansanäänestys kielto-laista. Äänestyksellä ei tule olemaan lainvoimaa, vaan tulevat valtiopäivät äänestyksessä annettujen äänten perusteella lopullisesti ratkaisemaan kielto-laikohtalon. Toimitettava äänestys on siis vain kansan mielipiteen tunnustelusta.

Tänään kansanäänestyksen yhteydessä on merkille pantava se selkeä, että valtiopäivien päätöksen mukaan naisten äänet eivät tule lasketuiksi samanarvoisiksi miesäänestäjien äänten kanssa. Ensimmäisessä kamarissa sai tämä ehdotus 92 ääntä (88 vastaan) ja toisessa kamarissa hyväksyttiin se 91:llä äänellä 40 vastaan. Perusteluna tällaiselle päätökselle esitettiin porvarit, että miehillä on enemmän "asiantuntemusta" tässä kysymyksessä kuin naisilla, jonka vuoksi miehille on annettava ratkaiseva päätösvalta siinä. Käytännössä tapahtuu tämä jaottelu loppukäädessä sillä tavalla, että verrataan toisiinsa kielto-laika vastaan annetun miesten äänten niihin ääntiin, joita naiset ovat antaneet sen puolesta, jolloin voi käydä niinkin, että naisten äänten pieni enemmistökin voi tulla syrjäytetyksi kokonaan ja miesten antamat äänet tulla määrävähiksi. Tällaiseen päätökseen vaikuttivat toisessa kamarissa ratkaisevasti oikeistososialistien äänet, joiden mielestä äänten erottaminen sukupuolijaon perusteella tässä kysymyksessä oli aivan oikeutettua. Vasemmistososialistit ja kommunistit siihen sijaan puhuivat ja äänestivät tätä rajoitusta vastaan.

Kielto-lakikysymys on kansainvälisessä työväenliikkeessä toisen Internationalen aikana ollut kysymys, joka ei ole saanut yleisiä kannatusta. Suomen sosialidemokraattinen työväenpuolue lienee ollut ainoa, jolla ohjelmassaan oli kielto-laki, josta sitä jotkut kansainväliseen työväenliikkeeseen kuuluvat puolueet ivaillivat in. Ruotsin työväen keskuudessa on raittius- ja kielto-lakikysymykset olleet aivan viime vuosin saakka myöskin sivunasioita. Sen keskuudessa voidaan vieläkin tavata yksityisiä henkilöitä, jotka vastustavat kielto-lakia.

Tähän epäkohtaan viittaavat nykyin kaikki kommunistiset lehdet käsitellessään yleisäänestystä. Siten kirjottaa esim. kommunistien äänenkannattajan "Röda Roster" lehdessä toimittaja eräässä kirjoituksessaan seuraavasti:

"Meidän on tehtävä agitatorityötä sekä sisälle että ulospäin. Valittavasti on niin, että suuri osa miespuolisista puolueovereista suhtautuvat välipitämättömyyksi kysymyksen tahi vastustavat sitä, vaikka kielto-laki on ohjelmassamme. Mutta asiainlta ei ole tällainen aloastaan vanhempien keskuudessa, vaan on samaa havaittavissa nuorisomiekin keskuudessa, joka on surettavaa."

Mitä erikoisesti naisten suhtautumiseen kielto-lakikysymyksen tule, on siinä suhteessa kuvaava se lausunto, jonka porvarillinen naisten kielto-lakineuvosto julistuksessaan lausuu ja jossa sanotaan m.m. seuraavasti:

"Tosin on olemassa naisia, jotka tukevat väkijoumalikkeiden etuja, jotka selittävät entisen raittiuskannansa voittoa, aikaa sitten sairastetuksi lastentaudiksi, — tosin on olemassa naisia, jotka "tasa-arvoisuuden" nimessä vaativat vastakirjaa, tosin on naisia, jotka katsovat, että meidän kylmässä pohjoisessa ilmansalassa on alkoholi lämmittäjää välttämätön olemassa... mutta siitä huolimatta eivät alkoholin ystävät uskalla luottaa naisiin..."

Että tällaista "tasa-arvoa" tavoittelevia naisia on ei aloastaan porvarillisissa piireissä, vaan myöskin

sosialidemokraattisissa piireissä, todistaa m.m. se selkeä, että muuan sosialidemokraattinen naisedustaja Tukholman kaupungin valtuustossa, joka oli saanut vastakirjan väkijoumien oston varten, puusasi kaikenikäisissä väraistoissa siihen asti kun hänelle vastakirjalla annettiin sama määrä väkijoumia kuin miehillekin, koska hän halusi olla "tasa-arvoisen". Että tämä tapaus ei ole ainoa lautaan mainitussa puolueessa, todistaa ilmeisesti se selkeä, että kysymyksessä oleva naisten äänioikeuden rajoittaminen valtiopäivien toisessa kamarissa meni läpi juuri oikeistososialistien äänillä.

Kommunistisen puolueen naiset ovat kuitenkin päättäneet rohkeasti astua taisteluun kielto-laikohtalon puolesta.

"Me naiset emme saa hiisakarvan verrankaan väistyä vaatimuksestamme: alas alkoholi! Samoin kuin ajamme puolueemme ohjelmassa olevaa väkijoumien kieltoa, me myöskin ajamme kirjottamattomia kommunistista lakia, joka kuuluu: "kommunisti on ehdoton raitti..."

"Meidän mielestämme ovat väkijoumat yksi meidän pahimmista vihollisistamme koska se hiipi meidän omiin riiveihimme, saattaen omat toverimme jolle suorastaan petturuiksi, niin kuitenkin enemmän tai vähemmän tylystytyneksi ja kelpaamattomiksi taisteluun.

"Me tahdomme väkijoumain kieltoa, mutta ei kiellon itsensä vuoksi. Me emme katso voivamme saavuttaa onnellista yhteiskuntaa yksistään väkijoumien kiellon kautta. Epäilemättä meillä on edessämme suurempia taisteluita."

Tähän tapaan kirjottelevat Ruotsin kommunistinaiset tulevaa voimaimittelyä odotellessaan. Voittavatko he, vai joutuvatko tappiolle, kaikessa tapauksessa tulee tapaus olemassa luonteeltaan sellainen, että se herättää suuria joukkoja näkemään nykyisen järjestelmän murkuriisuuden ja nauttamaan voimakkaasti joukkojen nousua Ruotsissa.

NAISTEN VALTAKUPNTA.

Kaksi englantilaista tutkimusmatkailijaa, majuri G. R. Fitzwilliam ja Eri Mitchell-Hedges kertovat Keski-Amerikassa, noin 200 mailia kaiken sivistyksen ulkopuolelta löytäneensä heimon, jossa vallitsee naisvalta. Todellisuudessa ei tämän heimon asuupaikka ole nykyisin erittäin kaukana, voipa sanoa sen elävän melkein meidän ovemme ulkopuolelle, mutta siitä huolimatta eivät sivistyneet ihmiset ole vielä sattuneet mihinkään kanssakäymiseen mainitun heimon kanssa. Heimo kutsuu itseään nimellä "Chucnagues" ja ovat naiset "puosuja" ei ainoastaan kotona vaan muuallakin. Naiset määrävähit mitä miesten on tehtävä ja miesten on kulettettava tuotteensa ja muu saaliinsa kotiin.

Naiset myöskin istuvat kokouksissa ja muissa hallintoelmissä ja määrävähit hait ja muut järjestyssäännöt, joita miesten on noudatettava ja pantava täytäntöön. Heti lapsuudesta asti, kasvatetaan tytöt hallitsijiksi ja pojat alamaiseksi. Muuten kuuluu heimon kehitys olevan jotenkin kivikauden tasalla. Kaaripyssyt ja luukeihäät ovat ainoat metsästysaseet ja muutenkin elämä on aivan alkuaasteeltaan. Vaatetus ja värit, joita heimon keskuudessa käytetään, kuuluvat muistuttavan vanhan Egyptin ja Babylonian aikoina käytettyjä pukuja ja värejä. Muuten eivät tutkimusmatkailijat ole löytäneet mitään muuta varmuutta, joka osoittaisi näiden olevan Aztekin jälkeläisiä, enempiä kuin siitäkään, että ne olisivat läheistä sukua jollekin toiselle tunnetulle heimolle.

Heimon kotipaikka on korkealla Keski-Amerikan vuoristossa, joista kaksi kukkulaa kohoaa aina 3,000 jalkaan korkealle. Heimon luona käyneeet matkailijat kehottavat sellaisia matkailijoita ja tiedemiehiä, joilla on aikaa ja halua tutkia tätä kylläkin

mielenkiintoista heimoa, käymään heidän luonaan ja vakuuttavat sieltä saavansa käytännöllistä kokemusta siitä, että naiset kyllä voivat hallita ja ohjata yhteiskuntaa.

CANADA

COBALT, ONT.

Tervehdys Toverittaren lukijoille. Jos nyt taas kirjottaisi täältä kaulunisia pitkiästä alkua.

Puheilaisunsa. Täällä oli joku aika sitten Martin Hendrickson puhumassa Kuzbas-järjestön taholta ja hän sai useita tovereita innostumaan Siperiaan siirtymään.

Viime viikolla oli järjestyksen puheja Sunna Kannasto täällä järjestämässä lasten smunnatkoouluja. Lapset ja ihanteelliset ovat nyt kesitömmällä kysyyn asti.

Vietimme kenttäjuhla 23 p. heinäkuuta, jossa voimistelijat urheilivat. Miehillä oli pituus- ja kolmiloikkalyppyjä. Naisilla oli viestijuoksu, vaan viestijuoksu jäi kesken, kun eräs nuori tyttönen kaatui ja loukasi itsensä eikä voinut jatkaa. Toinen puoli siinä tapauksessa jäi edelle. Illalla haallilla esitettiin huvinäytelmä "Suntarin mökillä" ja kuvaelma "Unsi Vapaus". Oli muutakin ohjelmaa. Vapaaehtoinen kolehti ja urheilun sisäin kirjoitus maksut yhteensä tuottivat \$39.95, jotka varat tulivat Vapaus-lehden hyväksi.

Voimistelijat ottivat kesilomaa syksyyn asti.

Naiset toiminnassa. Kehitysseura myös otti lomaa, mutta heimiten alkoivat naiset pitämään naisten kokouksia, joka torstaina. Kokoukset ollaan pidetty aina ulkona järven rannalla ja osanotto niihin on ollut kiitettävä.

Naiset ovat täällä alkaneeet kuomaan ja myymään sukkaa, josta tulleet varat käytetään Venäjän ja Karjalaa avustamiseksi. Keräyslistan avulla kerättiin langan ostointa, josta tulot olivat yli \$32.00; Useita paria sukkaa on kudottu ja lisää tulee.

Elämän tovereiksi toisilleen rupe-sivat osastomme jäsenet Helmi Hellsten ja Victor Kregö.

Aino Matilda.

SAWYER, SASK., CAN.

Ompeluseuran kukka-iltamat olivat 21 p. heinäkuuta ja onnistuivat mainion hyvästi. Oli kai kaikkein mielestä hiukan muuttelista, kun oli naisten iltamat, koskapa yleinen mielialakin näytti niin hilpeille. Puhdas tulo iltamasta oli \$21.80. Mainion hyvä tähän aikaan vuodesta. Ohjelman oli myöskin jonkun verran.

Kuivuus. Muuten elämä täällä sendulla rupeaa näyttämään taas synkällä. Kuivuus on alkanut viljoja polttamaan. Siis ne pienekin vuoden tulon toiveet raukesivat olemattomiin. Tulee taas kova taistelu talven leivästä ja lämpimästä.

Tovereiksi toisilleen ovat yhtyneet Kaarina Hendrickson ja Viinö Suomela. Säilykseen yhteisymmärrys elämän mukaisella polulla.

Syntynyt. Mr. ja Mrs. Kalliole on syntynyt polka joku aika takaperin. Toivon hinesstä kasvavan yhden tostitaistelijan lisää yhteiseen rintamaamme.

Toverillisesti tervetöien H. S.

Uuden naisten minimipalkan käytäntöön otto estetty

SAN FRANCISCO, CALIF., (F. P.) — Tilapäisellä estetuomiolla Californian työntekijöitä on kielletty käyttäntöntamasta naisten \$15 viikko-minimipalkkan. Valtion työväenliiton lakimies Heidelberg on neljän naisen valituksesta jättänyt syytöksen, että valtion teollisuus-komissioni ei pitänyt hallissa kuulusteluita tehdessään päätöksensä \$15 minimipalkasta. Heidelberg vaatii estetuomiota julistamista pysyväiseksi.

Kenelle ei vielä tule Toveritar tilatkoon sen heti!